

Redegørelse nr. R 5 (24/3 2010)

Folketinget 2009-10

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget).

Redegørelse af 24/3 2010 om erhvervsstøtte 2010.
 (Redegørelse nr. R 5).

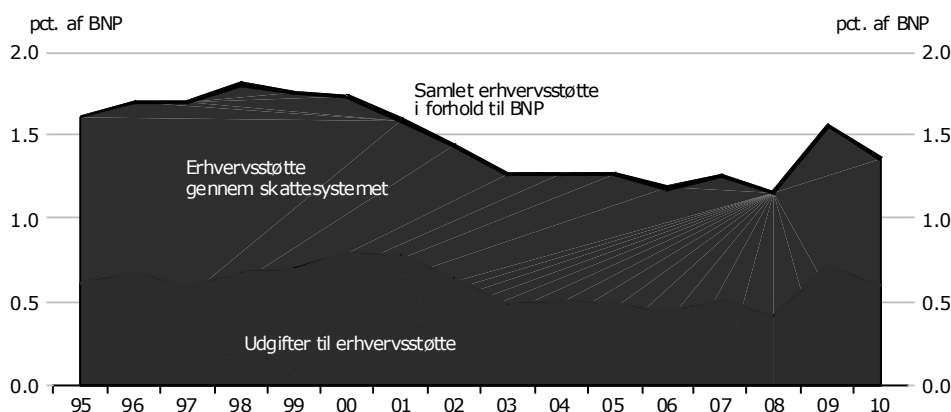
Økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen):
1. UDVIKLINGEN I ERHVERVSSTØTTE

Redegørelse om erhvervsstøtte 2010 indeholder en opgørelse af den erhvervsstøtte, som Folketinget har direkte indflydelse

på gennem finansloven, skattelovgivningen eller øvrig dansk lovgivning.¹ Redegørelsens formål er at give et systematisk overblik over udviklingen i og sammensætningen af dansk erhvervsstøtte.

Regeringen har som konsekvens af den økonomiske krise gennemført en række tiltag for at understøtte aktiviteten i dansk økonomi. Nogle af tiltagene indeholder elementer af erhvervsstøtte, hvilket indebærer en midlertidig stigning i erhvervsstøtten i både 2009 og 2010, så den udgør knap 1,6 pct. af BNP i 2009 og knap 1,4 pct. af BNP i 2010 mod omkring 1,2 pct. i den forudgående periode., jf. figur 1.

¹ Redaktionen af Redegørelse om erhvervsstøtte 2010 er afsluttet den 22. februar 2010.

Figur 1. Udvikling i erhvervsstøtte i forhold til BNP

Anm.: Figuren viser samlet erhvervsstøtte i forhold til BNP i årets priser. Udgifter til erhvervsstøtte omfatter erhvervsstøtteordninger på finansloven og tilskud til miljøvenlig elproduktion (PSO-udgifter). De midlertidige kriseinitiativer vedrørende de forlængede kredittider på moms, A-skat og arbejdsmarkedsbidrag er indeholdt i erhvervsstøtte gennem skattesystemet. De forlængede kredittider kan betragtes som en del af det generelle skattesystem og er derfor ikke en egentlig begunstiggelse gennem skattesystemet, men de er medtaget i figuren. Erhvervsstøtte gennem skattesystemet er opgjort efter tabt-provenu metoden og er sammenlignelig med et tilsvarende skattefrit tilskud til modtagerne. I 2010 er BNP fremskrevet med skønnet i *Økonomisk Redegørelse, december 2009*.

Den samlede erhvervsstøtte er opgjort til 26,0 mia. kr. i 2009 og 23,6 mia. kr. i 2010. Heraf vedrører 10,2 mia. kr. udgifter til erhvervsstøtte til ordninger på finansloven mv., og 13,3 mia. kr. vedrører erhvervsstøtte gennem skattesystemet (samt de midlertidige kriseinitiativer vedrørende forlængede kredittider).

Stigningen i erhvervsstøtten i 2009 kan primært henføres til midlertidige kriseinitiativer som renoveringspuljen, erhvervspakken og forlængelsen af kredittider vedrørende moms, A-skat og arbejdsmarkedsbidrag. For en nærmere beskrivelse af disse initiativer henvises til afsnit 3. At udgifterne til erhvervsstøtte også er relativt høje i 2010, skyldes blandt andet, at der med finanslovsaftalen for 2010 bevilges 388 mio. kr. til skrotning af oliefyr i 2010 samt, at der som led i forde-

lingen af globaliseringsmidlerne til forskning og udvikling er afsat yderligere 360 mio. kr. i 2010.

Stigningen i erhvervsstøtten skyldes desuden en tredobling af tilskuddet til den miljøvenlige el-produktion (PSO-udgifter), som er påvirket af lave energipriser i 2009, jf. afsnit 2.

Endvidere er udviklingen i erhvervsstøtten negativt påvirket af den reduktion af erhvervsstøtten på 450 mio. kr. årligt, som var en del af finansloven for 2009. Endelig blev det som led i *Aftale om Forårspakke 2.0* besluttet at fastholde bevillinger til dele af erhvervsstøtten i perioden 2010-2015 på 2009-niveau. Provenuet på 160 mio. kr. medgår til finansiering af lave skat på arbejde.

De erhvervsstøtteordninger, der er kommet til de senere år, repræsenterer særligt prioriterede områder som forskning,

innovation, iværksætteri og klima. Det drejer sig blandt andet om midlerne til Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden samt Fonden til grøn omstilling og erhvervsmæssig fornyelse, der er blevet til i forbindelse med forhandlingerne om globaliseringsmidlerne i efteråret 2009.

Andre ordninger er reduceret eller helt ophørt i samme periode. I bilagstabel 1 (ikke optrykt her) fremgår en detaljeret oversigt over erhvervsstøtten i perioden fra 1995 til 2010 samt budgetoverslag for 2011 til 2013.

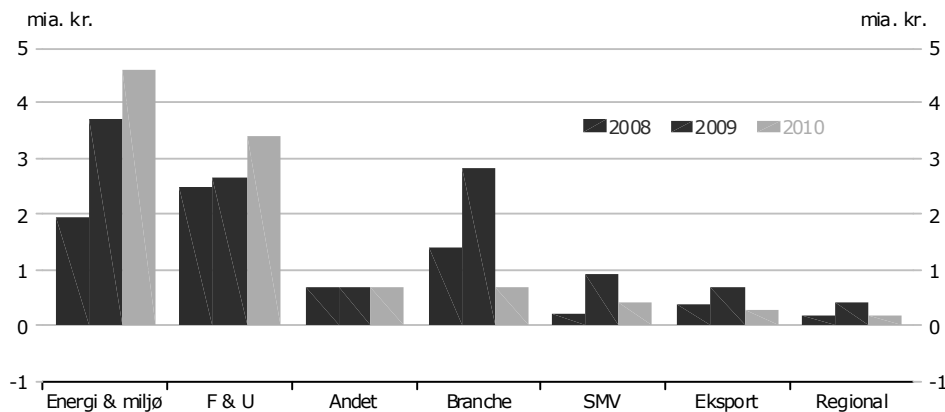
Afgrænsningen af erhvervsstøtten følger samme tilgang som i tidligere redegørelser om erhvervsstøtte fra 2007, 2008 og 2009. Opgørelsen af erhvervsstøtte i redegørelserne bygger på de principper, der er anvendt i *Erhvervsredogørelse 1999* samt i Det Økonomiske Råds opgørelse af erhvervsstøtten fra 2006. Kommunale, regionale og EU erhvervsstøtteordninger behandles således ikke i denne redegørelse. I bilag 1 (ikke optrykt her) beskrives principperne for opgørelsen af erhvervsstøtten nærmere.

Principperne for opgørelsen af erhvervsstøtte, herunder støtten gennem skattesystemet, vil blive genstand for et efter-syn i forbindelse med næste års redegørelse, *Redegørelse om erhvervsstøtte 2011*.

2. UDGIFFER TIL ERHVERVSSTØTTE I 2010

Udgifterne til erhvervsstøtte beløber sig til 10,2 mia. kr. i 2010. Sammensætningen på formålene afspejler en voksende politisk satsning på områder inden for forskning og udvikling samt energi og miljø, jf. figur 2. Under hver femte ordning er direkte rettet mod private virksomheder, mens de øvrige ordninger virker mere indirekte. Over halvdelen af erhvervsstøtteordningerne involverer således midler til forskningsinstitutioner og andre offentlige institutioner, og en stor del af projekterne er samarbejdsprojekter med private virksomheder mv., jf. *Redegørelse om erhvervsstøtte 2008*.

Figur 2. Udgifter til erhvervsstøtte fordelt på formål i 2008 til 2010

Anm.: Udgifterne afspejler nettoudgifter. Under energi- og miljøstøtten er tilskud til miljøvenlig elproduktion (PSO-udgifter). Under branchestøtte indgår bl.a. støtte til en række kulturelle formål og turisme. Under posten »Andet« indgår hovedsageligt erhvervsrelateret udviklingsbidrag. F&U er forskning og udvikling og SMV dækker over små og mellemstore virksomheder og iværksætteri.

På finansloven for 2010 udmøntes 1.103 mio. kr. til Det Strategiske Forskningsråd, som sammen med 1.056 mio.kr. til udvikling af kompetencer og teknologi og 509 mio.kr. til Højteknologifonden udgør størstedelen af erhvervsstøtten til forskning og udvikling, jf. tabel 1.

Aftale om Grøn Vækst mellem regeringen og Dansk Folkeparti udmønter Danmarks landdistriktsprogram (LDP) for perioden 2010 til 2013. En del af midlerne fra LDP udmøntes på ordninger, som allerede indgår i de tidligere års redegørelser om erhvervsstøtte. De største nye konti som følge af udmøntningen af LDP er en styrket natur- og miljøindsats (vådområder mv.) med i gennemsnit 415 mio. kr. i perioden 2010-2013, en investeringsstøtteordning til miljøteknologier med 145 mio. kr. om året, støtte til etablering af biogasanlæg (100 mio. kr. årligt i perioden 2010-2012) og etablering af obligatoriske randzoner inden for Vandrammedirektivet (138 mio. kr.

årligt fra 2011). Sammen med tilskuddet til den miljøvenlige elproduktion udgør udmøntningen af LDP hovedparten af energi- og miljøstøtten.

Tilskuddet til den miljøvenlige elproduktion udviser store udsving fra år til år, jf. figur 3, da tilskuddet i langt overvejende grad sker i form af pristillæg, der reguleres i forhold til markedsprisen. Tilskuddet er dermed lavt, når elpriserne er høje og omvendt. Som tommelfingerregel gælder, at en elprisstigning på 1 øre/kWh reducerer tilskuddet med 0,5 øre/kWh og omvendt. Som følge af de lavere energipriser i 2009 end i 2008 tredobledes tilskuddet til den miljøvenlige elproduktion i 2009 i forhold til 2008. Tilskuddet til den miljøvenlige elproduktion i 2009 er dog på højde med tidligere år, jf. figur 3. De lave elpriser i 2009 skyldes blandt andet den økonomiske krise, der har reduceret efterspørgslen efter el.

Tabel 1. Udgifter til erhvervsstøtte efter formål, mio. kr.

	2009	2010
Forskning og udvikling samt innovation i alt	2.672,5	3.396,4
Det Strategiske Forskningsråd, § 19.41.11.10	957,0	1102,9
Udvikling af kompetence og teknologi, § 19.74.01	834,5	1055,8
Højteknologifonden, § 19.55.07.10	271,5	509,3
Udbygning af dansk energiforskning og udvikling, § 29.22.01.10	221,1	412,4
Energi- og miljøstøtte i alt	3.725,1	4.579,8
Elreformen: Overgangsordning for støtte til vindmølleelektricitet (PSO)	1.055,0	1.078,2
Elreformen: Afregning af elektricitet fra VE-anlæg mv. (PSO)	1.688,0	1.725,1
Elproduktionstilskud, § 29.25.05	280,1	145,0
Økologitilskud, herunder miljøbetinget tilskud, § 24.23.03.45	53,6	222,0
Pulje til skrotningspræmie for olieforbrændere, § 29.24.10.10	0,0	388,0
Branchestøtte i alt	2.841,4	684,1
Renoveringspuljen, § 08.37.14.10	1.454,9	0,0
Dagblade, § 21.11.59	349,1	349,8
Tilskud til filmformål mv., § 21.24.03	254,3	256,7
Ikke kategoriseret i alt	690,8	688,1
Blandede kreditter, § 06.32.06.10	348,5	350,0
Business-to-Business Programmer, § 06.32.05.12	200,5	200,0
Eksportfremme i alt	680,1	275,3
Eksport- og investeringsfremme mv., § 06.11.01.30	307,3	301,0
Kautionsordning administreret af EKF, § 08.32.03.25	300,0	0,0
Små og mellemstore virksomheder og iværksætteri i alt	922,0	426,0
Fund of funds, kapitalindsat i Vækstfonden, § 08.33.10.10	500,0	0,0
Fond til grøn omstilling og erhvervsrettet forskning og udvikling, § 08.33.11.10	0,0	223,7
Regional udvikling i alt	421,3	199,1
15.91.25 Pulje til medfinansiering af færgeinvesteringer i kommuner	200,0	0,0
Erhvervsstøtte på finansloven mv. i alt	11.953,2	10.248,8

Anm.: »I alt« dækker over den samlede støtte inden for hvert formål og er altså ikke summen af de største ordninger, som her er nævnt. Kun ordninger, der overstiger et beløb på 200 mio. kr., er med i tabellen. For en fuldkommen oversigt over alle ordninger henvises til bilagstabel 1 (ikke optrykt her). Under formålet »Eksportfremme« er totalen mindre end summen af de viste ordninger under formålet. Det skyldes, at der under »Eksportfremme« indgår en renteudligningsordning, som i 2010 er på -144 mio. kr., jf. bilagstabel (ikke optrykt her).

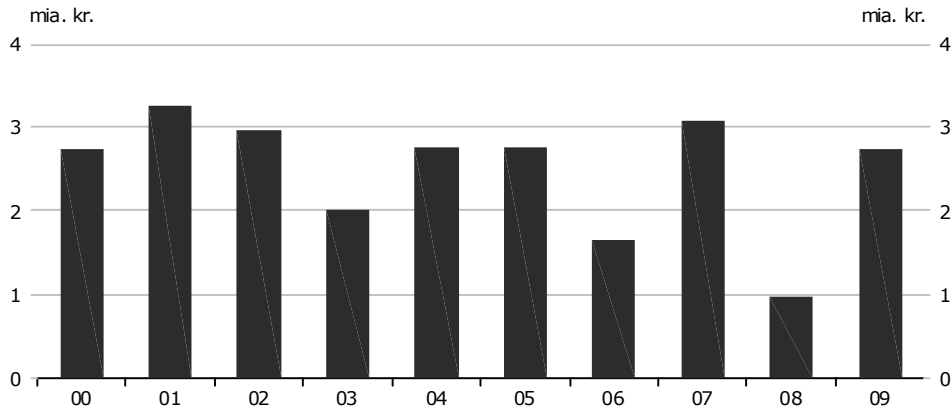
I 2009 har der navnlig været et løft i erhvervsstøtten på Økonomi- og Erhvervsministeriets (ØEM) område, hvilket skyldes de midlertidige kriseinitiativer som renoveringspuljen (ca. 1,5 mia. kr.) og erhvervspakken (1 mia. kr.), jf. figur 4. På Klima- og Energiministeriets område er der et midlertidigt løft i erhvervsstøtten i 2010 som følge af puljen til skrotningspræmie for olieforbrændere (ca. 390 mio. kr.). Erhvervsstøtten under Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling (VTU) har

været stigende de senere år som følge af stigende bevillinger til Det Strategiske Forskningsråd, Højteknologifonden og udvikling af kompetence og teknologi mv. under Rådet for Teknologi og Innovation.

En del af udgifterne til erhvervsstøtte er omfattet af globaliseringsaftalen, der blandt andet indebærer, at 1 pct. af BNP skal anvendes til offentlige forskningsbevillinger fra og med 2010. Denne målsætning er nået med fordelingen af globali-

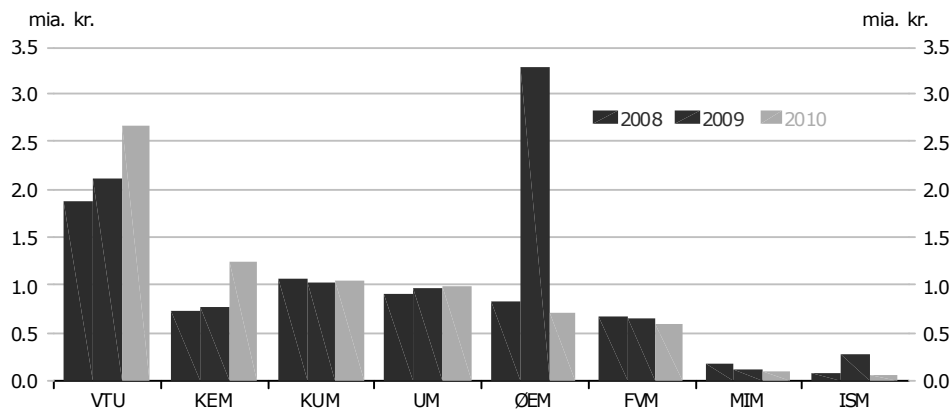
seringsmidlerne i efteråret 2009. Af den samlede erhvervsstøtte er omkring 3,7 mia. kr. omfattet af forskningsrammen og dermed 1 pct. målsætningen.

Figur 3. Tilskud til miljøvenlig elproduktion (PSO-udgifter) (i årets priser).

Anm.: Tallene for 2009 er foreløbige, og der kan forekomme ændringer, når de endelige tal foreligger.

Figur 4. Udgifter til erhvervsstøtte fordelt på ministerområde mv. i 2008 til 2010

Anm.: VTU: Ministeriet for videnskab og teknologi og udvikling; KEM: Klima- og Energiministeriet; KUM: Kulturministeriet; UM: Udenrigsministeriet; ØEM: Økonomi- og Erhvervsministeriet; FVM: Ministeriet for fødevarer, landbrug og fiskeri; MIM: Miljøministeriet; ISM: Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

3. KRISEINITIATIVER I 2009 OG 2010

I lyset af det kraftige tilbageslag i dansk og international økonomi er den økonomiske politik blevet lempet markant i 2009

og 2010 blandt andet med en række krisetiltag. Flere af kriserinitiativerne indeholder erhvervsstøtte, jf. tabel 2.

Tabel 2. Kriseinitiativer i 2009 og 2010, mio. kr

	2009	2010
Aftale om udsættelse af kreditfrister vedr. moms, A-skat og arbejdsmarkedsbidrag	2.000	-
Forlængelse af kredittiderne for A-skat og arbejdsmarkedsbidrag (FL10)	-	500
Renoveringspulje	1.455	-
Erhvervspakken	1.034	-
Skrotningsordning for gamle oliefyr (FL10)	-	388
Kriseinitiativer i alt	4.489	888

Anm.: Kun kriserinitiativer, der omfatter erhvervsstøtte, er inkluderet i tabellen. Beløbene vedrørende forlængede kredittider er anslåede.

For at øge virksomhedernes likviditet i den aktuelle økonomiske situation blev virksomhedernes *kredittider* for indbetalinger af A-skat, arbejdsmarkedsbidrag og moms forlænget i februar 2009. Derved er betalinger for ca. 65 mia. kr. blevet udskudt, hvilket indebærer en rentegevinst for virksomhederne på ca. 2 mia. kr. I forbindelse med finansloven for 2010 blev udfasningen af de lempeligere kredittider for A-skat og arbejdsmarkedsbidrag udskudt til november og december 2010. De forlængede kredittider for virksomhedernes indbetalinger af moms udfases som tidligere aftalt. Med justeringen af kredittiderne for virksomhederne udskydes betalinger i 2010 for ca. 20½ mia. kr. svarende til en sparet renteudgift for virksomhederne på ca. ½ mia. kr.

Gennem *renoveringspuljen* har boligejere, andelshavere og lejere kunnet få tilskud til visse typer af boligforbedringer i 2009. Tilskudspuljen var på 1,5 mia. kr. og var åben for ansøgninger fra 14. april til puljen blev tømt, hvilket skete 25. maj. Tilskuddene blev givet til en del af lønudgifterne og energimaterialer ved renovering af boliger. Formål med renoveringspuljen var at mindske faldet i beskæftigelsen i byggeriet og at fremme energirigtige løsninger.

For at forbedre finansieringsmulighederne for små og mellemstore virksomheder blev der i efteråret 2009 aftalt en *erhvervspakke* for små og mellemstore virksomheder med en samlet ramme på godt 4 mia. kr. Initiativerne i pakken er rettet mod bedre muligheder for eksport, bedre lånemuligheder for små og mellemstore virksomheder, risikovillig kapital til nye virksomheder samt markedsudvikling af offentlige velfærdsløsninger. En del af rammen anvendes til kautioner. Erhvervsstøtten opgøres som det forventede tab på ordningerne. Således beløber indholdet i erhvervspakken sig bevilingsmæssigt til godt 1 mia. kr. i 2009.

Som del af de nye vækstinitiativer i finanslovsaftalerne for 2010 blev der oprettet en pulje på 388 mio. kr. til *skrotning af oliefyr*, som erstattes af moderne klimavenlige energisyste-

mer. Det primære argument for at oprette skrotningsordningen er at opnå en øget forsyningssikkerhed samt bidrag til reduktion af CO₂-udslip ved erstatning af udtjente oliefyr med moderne klimavenlige energisystemer.

Initiativerne betyder, at erhvervsstøtten i 2009 steg med omkring 4½ mia. kr. svarende til knap 0,3 pct. af BNP. Det skal ses i forhold til, at de samlede udgifter til erhvervsstøtte i de seneste år har været omkring 20 mia. kr. eller omkring 1,2 pct. af BNP. Der er altså tale om en forholdsvis stor stigning i erhvervsstøtten i 2009. Da kriserinitiativerne er midlertidige falder niveauet for erhvervsstøtte dog igen tilbage.

Det skal bemærkes, at der også er andre kriserinitiativer i form af lån eller kapitalindskud på kommercielle vilkår, som derfor ikke skal betragtes som erhvervsstøtte. Det gælder blandt andet initiativerne i Bankpakken og Kreditpakken.

For at deltage i garantiordningen for pengeinstitutternes simple kreditorer under *Bankpakken* betaler pengeinstitutterne en provision på 15 mia. kr. til staten. De garanterer også med 20 mia. kr. for tab ved afvikling af nødlidende pengeinstitutter. Staten dækker således tab over 35 mia. kr. Statens ubegrænsede engagement tjener det formål at gøre garantien troværdig og dermed sikre pengeinstitutterne adgang til likviditet. Statens dækning vil være erhvervsstøtte, hvis en situation med tab over 35 mia. kr. opstår, på samme vis som under den hidtidige indskydergarantiordning.

I forbindelse med *Kreditpakken* tilbød staten at indskyde kapital i penge- og realkreditinstitutionerne. Der er grundlæggende tale om lån (hybrid kernekapital), der skal forrentes og tilbagebetales. Renten fastlægges, så den afspejler risikoen ved lånet.

Eksportkreditpakken er en del af Kreditpakken og er en ny eksportlånordning og genforsikringsordning, der er etableret under Eksport Kredit Fonden. Rente og præmie fastsættes også her på kommercielle vilkår.

4. ERHVERVSSTØTTE GENNEM SKATTESYSTEMET

Erhvervsstøtte kan også ydes ved at udvalgte aktiviteter støttes via skattesystemet i form af en lempeligere beskatning end den normale. Den positive særbehandling kan fx ske i form af en skattefritagelse eller særligt lave satser. For den enkelte virksomhed er det principielt ligegyldigt, om den modtager et direkte tilskud eller opnår en skattebegunstigelse. Det er vanskeligere at opgøre den del af erhvervsstøtten, der gives gennem skattesystemet, end udgifterne til erhvervsstøtte gennem finansloven mv.

Erhvervsstøtte gennem skattesystemet kan ikke observeres direkte, som det er tilfældet med den erhvervsstøtte, der ydes via finansloven. Erhvervsstøtte gennem skattesystemet opgøres som den begunstigelse, virksomhederne og brancher mv. opnår i forhold til en normal beskatning. Størrelsen af begunstigelsen opgøres ud fra en antagelse om, at virksomhederne ikke ændrer adfærd. Virksomhederne vil dog i mange tilfælde ændre adfærd, og det merprovenu, der kan realiseres ved at fjerne skattebegunstigelsen, vil derfor ofte være mindre end den opgjorte erhvervsstøtte. Det gælder især de tilfælde, hvor aktiviteten kan flyttes til udlandet, hvorved skattegrundlaget forsvinder. Således er skatteordningerne i flere tilfælde indført for at sikre en ensartet behandling mellem virksomheder i Danmark og virksomheder i udlandet.

I forbindelse med *Forårspakke 2.0* skete der en omfattende skatteomlægning, som markant nedsatte skatten på den sidst tjente krone. De lavere marginalsatser understøtter de generelle vækstvilkår og konkurrenceevnen, hvilket er til gavn for erhvervslivet. Til gengæld er en del af sænkningen af person-

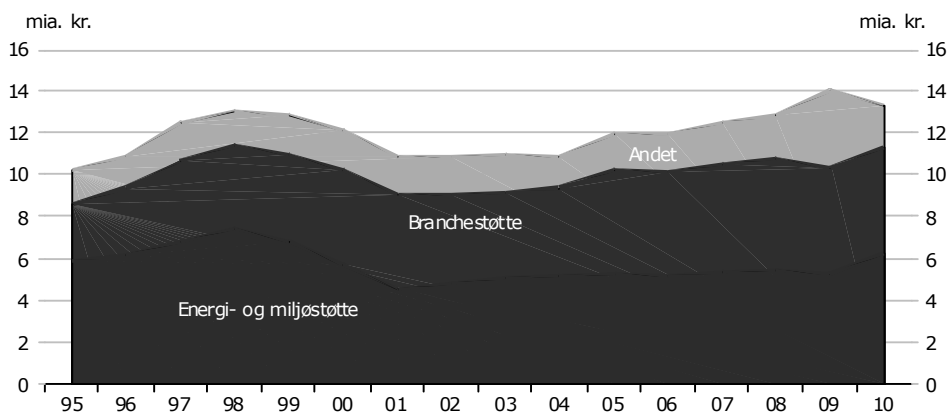
skatterne finansieret ved at afskaffe en række særordninger for erhvervslivet. Nogle af de særordninger, der afskaffes eller ændres vedrører ordninger, der indgår i opgørelsen af erhvervsstøtten gennem skattesystemet. I de kommende år bliver flere af disse ordninger enten udfaset eller reduceret. Det drejer sig blandt andet om posten charterrejser, hvor momsfritagelsen for rejsebureauer og turistkontorer ophæves og anlægs og etableringsudgifter, hvor mulighederne for at fratrække udgifter til advokater og revisioner ophæves.

Erhvervsstøtten gennem skattesystemet kan med betydelig usikkerhed for 2010 skønnes til 13,3 mia. kr. eller 0,8 pct. af BNP. Støtten ventes at falde med knap 0,8 mia. kr. fra 2009, hvilket primært skyldes, at de særlige krisetiltag vedrørende forlængede kredittider falder med 1½ mia. kr. fra ca. 2 mia. kr. i 2009 til ca. ½ mia. kr. i 2010, mens andre støtteordninger stiger. Ses der bort fra de midlertidige kriserinitiativer, har erhvervsstøtten gennem skattesystemet været stort set uændret som andel af BNP i en årrække.²

De største skatteordninger er knyttet til branchestøtte og energi- og miljøstøtte, men der er også større skatteordninger i tilknytning til fx forskning og udvikling. I 2009 og 2010 er udviklingen i kategorien *andet* væsentligt påvirket af den midlertidige forlængelse af kredittiderne, jf. figur 5. Faldet i erhvervsstøtten gennem skattesystemet til energi- og miljøstøtte i starten af perioden hænger sammen med, at støtten til naturgas blev udfaset.

² Det konstante niveau hænger sammen med den valgte metode, hvor erhvervsstøtten via skattesystemet fremskrives mekanisk.

Figur 5. Erhvervsstøtte gennem skattesystemet efter hovedkategorier, 1995 til 2010

Anm.: Kategorien »Andet« omfatter i 2009 og 2010 de midlertidige kriserinitiativer vedrørende de forlængede kredittider på moms, A-skat og arbejdsmarkedsbidrag. De forlængede kredittider kan betragtes som en del af det generelle skattesystem og er derfor ikke en egentlig begunstigelse gennem skattesystemet, men de er medtaget i figuren.

Miljø- og energistøtte udgør den største erhvervsstøtte gennem skattesystemet med ca. 6,1 mia. kr., jf. tabel 3. Det er særligt kraftvarme og vedvarende energi, hvortil der er knyttet erhvervsstøtte gennem skattesystemet. Erhvervsstøtten via skattesystemet opstår ved, at energiselskaberne ikke betaler den fulde afgiftssats af brændslerne til varmeproduktionen,

når produktionen sker hos producenter af både elektricitet og fjernvarme. Erhvervsstøtten gennem skattesystemet til vedvarende energi er knyttet til, at vedvarende energi er undtaget fra energiafgifter. Vedvarende energi er også fritaget for at betale CO₂ afgift, men da produktionen af vedvarende energi er CO₂ neutral, er der ikke tale om nogen begunstigelse.

Den næststørste gruppe af skatteordninger er knyttet til *branchestøtte*, og støtten udgør ca. 5,1 mia. kr. Den største ordning på området vedrører produktionsjord, hvor beskatningen af jorden fastsættes ud fra landbrugsmæssige forhold omkring jordens bonitet og ikke den faktiske markedsværdi. I praksis er markedsværdien højere end den værdi, der udgør grundlaget for beskatningen. Den næststørste ordning på området vedrører aviser og blade, der er undtaget fra at betale moms samtidig med, at de kan fratække momsen på de varer og tjenester de køber.

Gruppen *andet* steg markant i 2009, hvilket skyldes de særlige krisetiltag vedrørende forlængelsen af kredittiderne for erhvervslivet. Den forlængede kredittid svarer til, at virksomhederne får et rentefrit lån af staten.

Hermed slutter redegørelsen.
